

[Poul Dam.]

paragraffer og underparagraffer det er, han skal kontrollere, dels af kulturministeriet, som skal kontrollere, at der drages omsorg for, at kulturelt og kunstnerisk værdifulde film forevises. Det er jo et interessant arbejde. Jeg går ud fra, at første led i arbejdet er at læse dagbladenes annoncerider, hvor man kan se, hvilke kulturelt og kunstnerisk værdifulde film der forevises i biografen. Ja, der er da nogle, men der er også en del andre, og hvis det er meningen, at denne regel skal forstås på samme måde, som man hidtil har forstået den kontrol, der har været med den måde, bevillingshaverne udnyttede deres bevillinger på, så ved vi jo udmærket, at denne paragraf overhovedet intet er værd. Jeg erindreren én eneste biograf i den tid, jeg kan huske, som er blevet lukket på grund af et meget ensidigt dårligt repertoire, og den var vistnok gået nedenunder og hjem alligevel af økonomiske grunde, men ellers er der aldrig gjort noget på dette område. Det er en smuk vending, som overhovedet intet betyder. Jeg er da heller ikke tilhænger af censur. Jeg ønsker ikke, at det offentlige skal blande sig ind i disse ting, men så synes jeg, man lige så godt kunne tage konsekvensen og sige: dette kommer ikke det offentlige ved. Om der vises kulturelt og kunstnerisk værdifulde film, er først og fremmest et spørgsmål om, hvad publikum ønsker at se, men naturligvis også et spørgsmål om, hvad der produceres; det skal jeg komme tilbage til.

Det er meget interessantere, hvordan forholdene er omkring filmudlejningen; det er her, som alle ved, at problemerne i virkeligheden findes. For en række andre brancher inden for erhvervslivet — og nu skal vi ikke snakke så meget om kunst, at vi glemmer, at dette også drejer sig om erhvervslivet — er der noget, der hedder leveringspligt. En grossist kan ikke nægte at levere til en detailist. Men med hensyn til filmudlejningen har det fra gammel tid været sådan, at man følte sig foranlediget til at fastsætte bestemte regler om, at man ikke måtte gøre udlejning af én film afhængig af, at der blev aftaget en anden, at man ikke måtte lave blockbooking og alle disse andre ting. Man vidste altså, at filmudlejerne havde en række muligheder for at lægge pres på biograferne for at få afsat de film, som de må-

ske havde lidt svært ved at få afsat ellers, nemlig ved at nægte at udleje en ønsket film. Det var rimeligt, om man sagde, at en filmudlejer skal have leveringspligt, han skal udleje til den, der ønsker at leje film. Det er der ingen sikkerhed for i lovforslaget; men jeg tror, det var en af de ting, man kunne få med.

Nogle af de tidligere ordførere har glædet sig over, at afgifterne bliver nedsat, men det er dog stadig væk sådan, at vi på dette ene område har resterne af en gammel forlystelsesafgift. Man begrundet det med, at man herved lader filmen betale filmkunsten, og det er naturligvis udmærket, at hvis man går ind og ser en af de biograffilm, som i øjeblikket præger repertoiret en række steder i København, så lægger man altså sin skærv til et bedre og ædlere formål — det kan måske medføre, at éns samvittighed bliver lettet noget i den sammenhæng. Men egentlig er systemet ganske mærkeligt og gammeldags. Hvis man skulle føre det over på andre områder, så kunne man gøre det, at man lavede en bom nede ved Frederik den Syvendes statue og opkrævede 25 øre af alle, der gik hen for at se på den statue; de 25 øre skulle så gå til kunstakademiets billedhuggerskole, for nu så man altså på noget skulptur, og så skulle man betale for skulpturuddannelsen. Jeg synes, at billetafgiften er blevet en anakronisme. Jeg synes, man skal afskaffe den og i stedet for finde bevillingerne til fremme af filmkunsten på det almindelige statsbudget. Der står såmænd så meget andet, og man ville i hvert fald herved gøre det ganske klart, at filmkunsten som sådan var noget, man fra samfundets side ønskede at støtte, ikke bare på den indirekte måde, at man lavede et maskineri, hvorved man lod almindelige biografbesøgere, som måske slet ikke er interesseret i filmkunst, give et tvangsbidrag til filmkunsten.

Om filmfonden kunne der siges vældig meget; jeg skal lade være med det. Det er sagt af andre, og jeg er klar over, at dette er indtil flere hvepsere, som man skal holde sig fra. Jeg vil blot sige, at der i denne diskussion som i næsten al kulturpolitisk og kunstpolitisk diskussion er en vældig omsorg for kunstproduktion, for, at der skal kunne skabes kunst, for, at de mennesker, der nu engang beskæftiger sig med sådan noget, skal have en meget omfattende frihed